

Komplexní analýza pro variantní zajištění provozu společného datového centra

Ústecký kraj

29. 05. 2020

MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Cílem analýzy je posouzení investičního záměru Ústeckého kraje spočívajícího v nákupu a následném provozu datového centra „Rondel“ (dále jen „DC Rondel“). Smyslem analýzy je nalezení a ověření funkčního modelu DC Rondel zahrnujícího spolupráci vybraných partnerů (Ústecký kraj a jemu podřízené nebo jím zřizované organizace, Statutární město Ústí nad Labem a jemu podřízené nebo jím zřizované organizace, Metropolnet, a.s., Krajská zdravotní, a.s., Univerzita Jana Evangelisty Purkyně a Inovační centrum Ústeckého kraje, případně dalších) a má za cíl definovat požadavky na služby a možnosti datového centra (v prosinci 2019 bylo mezi výše zmíněnými partnery uzavřeno Memorandum o spolupráci s úkolem propojit tyto organizace při vytváření technologického a personálního zázemí). Cílem analýzy naopak není posouzení vstupní investice, tj. vlastního nákupu DC Rondel (cena byla stanovena na základě znaleckého posudku a jako taková je v analýze vnímána jako daná konstanta).

Analýza ověřila a potvrdila zájem všech partnerů na spolupráci a využívání DC Rondel. Zároveň identifikovala různou úroveň a míru připravenosti na budoucí využití DC Rondel stejně jako rozdílnou míru potřeby využívat služby nového DC, resp. rozdílnou míru využitelnosti možné šíře služeb DC Rondel. Spolupracující subjekty lze v zásadě rozdělit do 2 skupin:

- Organizace s potenciálem k širokému využití všech (nebo většiny) nabízených služeb
- Organizace s potenciálem k využití pouze některých služeb

Mezi organizace s potenciálem k širokému využití všech služeb DC Rondel patří Statutární město Ústí nad Labem (SMÚL) / Metropolnet, a.s. (MNET) a Ústecký kraj (ÚK) / Krajský úřad Ústeckého kraje (KÚÚK). Obě tyto organizace zejm. díky vysokému množství dále navázaných organizací (zejm. podřízených nebo zřizovaných, příp. vlastněných) aktivně projevují zájem o využití širokého portfolia služeb DC Rondel, a to nejen na technologické vrstvě (housing, zálohování), ale zejm. na úrovni aplikační, resp. ve využití možných sdílených služeb DC Rondel. I v případě, že by se investiční záměr realizoval pouze za účasti těchto dvou partnerů, lze konstatovat, že DC Rondel přispěje ke standardizaci a zvýšení úrovně ICT služeb ve vlastní organizaci (zejm. SMÚL / MNET), resp. jejich příspěvkových nebo jimi zřizovaných organizacích (ÚK / SMÚL) a k dílčím finančním úsporám v oblasti obnovy a správy technologické infrastruktury.

Mezi organizace s potenciálem k využití pouze některých služeb pak lze zařadit Krajskou zdravotní, a.s. (KZ), Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně (UJEP) a Inovační centrum Ústeckého kraje (ICUK). Rozdíly v potenciálu k využívání služeb DC Rondel lze spatřit zejm. v rozdílné struktuře ICT služeb, resp. rozdílné potřebě ICT služeb vycházející zejm. z různého charakteru těchto organizací (provozně-servisní organizace zdravotnických zařízení, univerzita a rozvojová / inovační agentura), vysokého důrazu na autonomní řízení IT (KZ), ale také minimálními požadavky na provozní IT mimo realizované projekty (ICUK) nebo potřeba zajištění provozního a rozvojového prostředí pro projekty propojující akademické a veřejnoprávní prostředí (UJEP).

Zároveň však byl už v průběhu zpracování analýzy potvrzen zájem o využití služeb DC Rondel ze strany CESNET, tj. akceptovatelného „platicího“ zákazníka mimo skupinu původních partnerů.

Analýza si jako další cíl stanovila definici služeb DC Rondel nad rámec běžných infrastrukturních a SW služeb, tj. zejména serverhousingu (prostor v DC je pronajímán k umístění vlastního HW, zejm. serverů) a serverhostingu (DC pronajímá virtuální / výpočetní výkon a úložný prostor v HW vlastněném provozovatelem DC).

Nejvyšší potenciál lze vysledovat v nabídce řešení kybernetické bezpečnosti (přínosné pro všechny zúčastněné subjekty), možnosti využít zálohovací kapacity (přínosné pro všechny zúčastněné subjekty), centralizace a standardizace vybraných služeb (přínosné zejm. směrem k podřízeným / zřizovaným organizacím) a sdílení personálních kapacit (zvýšení odbornosti a zachování nebo dokonce snížení stávajících osobních nákladů pro všechny zúčastněné subjekty). DC Rondel tak nepřináší pouze technologické výhody, ale zejména synergie plynoucí z propojování znalostí a rozšiřování zkušeností zaměstnanců všech partnerů a díky tomu další zvýšení efektivity při poskytování služeb dovnitř do organizace partnera. U všech partnerů tak lze předpokládat průběžné zvyšování znalostí a zkušeností všech dotčených zaměstnanců i bez investic do specializovaných školení.

Aktuální odhad iniciačních nákladů (náklady na vybavení a zprovoznění DC) jsme expertním odhadem stanovili na cca 60 mil. Kč vč. DPH. Tyto náklady zahrnují náklady na vlastní spuštění DC (cca 1 – 2,5 mil. / patro), vybudování optických datových tras pro propojení všech zainteresovaných subjektů (cca 1,5 - 5 mil.), personální náklady – interní i externí (6 - 8 mil.) a náklady na vybavení DC HW a SW technologiemi potřebnými pro zajištění provozu navrhovaných služeb (až 50 mil.).

Výše uvedené náklady jsou expertním odhadem předpokládajícím využití DC v první fázi jako záložní DC pro většinu dotčených subjektů v rozsahu 100 kW příkonu na IT a 20 obsazených racků s dočasným zakonzervováním datového sálu na 4. NP (pro provoz předpokládáme využití datových sálů v 5. a 6. NP). Náklady na vlastní spuštění a dobudování optických datových tras jsou náklady nezbytné a iniciační, tj. nelze je vypustit ani v čase odložit – lze však předpokládat, že investice bude spíše v nižší předpokládané hladině, tj. cca 3 mil. Personální náklady jsou naopak odhadnuty v součtu za 12 měsíců, budou tedy vynakládány postupně a lze s jistotou tvrdit, že budou k předpokládané hodnotě narůstat postupně (a spíše pozvolna), protože značná část z nich je předpokládána v přímé závislosti na postupném vybavování DC potřebnými HW a SW technologiemi a postupném rozšiřování služeb DC (vybavení DC technologiemi bude přímo závislé na délce trvání veřejných zakázek na dodávky HW a SW vybavení – střední doba trvání obdobných zakázek je 4 až 6 měsíců + čas nutný na vlastní dodávku a instalaci / implementaci technologií). Obdobně náklady na vybavení DC HW a SW technologiemi potřebnými pro zajištění provozu navrhovaných služeb budou uvolňovány postupně v závislosti na:

- 1) Stanovení prioritizace spuštění jednotlivých služeb DC (není nutné všechny služby zajišťovat a nabízet ihned po spuštění DC).
- 2) Délce trvání (a úspěšnosti) veřejných zakázek na dodávky technologií.
- 3) Disponibilitě personálních kapacit zapojených subjektů, případně externích dodavatelů.

Na základě provedené analýzy lze také konstatovat, že personální potřeby pro poskytování služeb DC Rondel je možné pokrýt ze stávajících zdrojů partnerů s výjimkou oblasti kybernetické bezpečnosti, u níž nebyl zjištěn dostatek odborných zdrojů disponibilních ke sdílení mezi partnery.

Analýza doporučuje institucionalizaci DC Rondel formou příspěvkové organizace, případně akciové společnosti (v případě, že je žádoucí majetková účast partnerů v DC Rondel). Jiné formy, tj. zejm. provoz v rámci Krajského úřadu Ústeckého kraje, společnost s ručením omezeným nebo ústav (nezisková organizace) analýza nedoporučuje. V rámci analýzy byly posouzeny varianty interní provoz (provoz DC v rámci stávajících struktur KÚ) a vyčlenění do subjektu ovládaného krajem, tj. varianta obchodní společnost (akciová společnost, nebo společnost s ručením omezeným), příspěvková organizace Ústeckého kraje a ústav.

U všech posuzovaných variant není zásadní rozdíl v otázce nákupu a prodeje služeb a produktů DC (DC v jakékoli posuzované variantě musí nakupovat i prodávat služby a produkty vždy v souladu s platným zákonem o zadávání veřejných zakázek, přičemž pro prodej služeb partnerům je možné využít institut horizontální, resp. vertikální spolupráce). U zakázek malého rozsahu, tj. zakázek do 2 mil. Kč bez DPH (platí pro nákup služeb a dodávek) je vhodné aplikovat stávající pravidla ÚK platná pro KÚ i pro příspěvkové organizace ÚK. Úprava (např. zjednodušení těchto pravidel) by bylo možné v případě obchodní společnosti, v tuto chvíli to ale není nezbytné). S přihlédnutím k nutnosti respektovat povinnosti podle platné legislativy, zejm. zákona o kybernetické bezpečnosti není jednoduše možné aplikovat ani komplexní outsourcing celého provozu DC třetí straně (jako dodávku komerčního subjektu) mimo strukturu Ústeckého kraje.

Po zvážení možných forem a úrovní partnerství doporučujeme umožnit partnerům spolurozhodovat o budoucím směřování DC Rondel na úrovni rozhodování v rámci orgánů budoucí příspěvkové organizace (úroveň dozorčí rady). V úvodní fázi by partnerské spoluvlastnictví DC Rondel přineslo spíše nevýhody, resp. by mohlo významně prodloužit přípravu a spuštění provozu celého projektu. U příspěvkové organizace Ústeckého kraje v úvodní fázi předpokládáme vyšší míru flexibility v rozhodování a schvalování rozpočtu i investic spíše než v případě akciové společnosti spoluvlastněné společně s partnery.

Na základě dosud dostupných informací a dat lze investici do pořízení a budoucí provoz a poskytování služeb DC Rondel doporučit. Přínosy DC Rondel lze zjednodušeně shrnout nejen jako částečné úspory nákladů na údržbu technologií ve stávajících (záložních) DC, ale také jako další krok k rozšíření

spolupráce významných subjektů na regionální úrovni a zejména jako významný impulz a technologický základ pro:

- 1) zvýšení kybernetické bezpečnosti partnerů vč. jejich příspěvkových a/nebo jimi zřizovaných organizací;
- 2) sjednocení, standardizaci a (ve většině případů) i zvýšení úrovně vybraných služeb;
- 3) propojení agend a dat (např. GIS nebo PORTABO) jednotlivých subjektů veřejné správy v rámci Ústeckého kraje a
- 4) zvýšení personálního, znalostního i zkušenostního potenciálu na základě sdílení personálních a znalostních / zkušenostních kapacit partnerů.

Projekt DC Rondel bude znamenat zvýšení nákladů na ICT technologie, a to pro všechny zapojené partnery, a lze očekávat, že finančně bude buď vyrovnaný nebo (spíše) mírně ztrátový. Podstata projektu však není, nebo by aspoň neměla být, ve snaze zajistit ziskovou organizaci ve smyslu komerčního poskytovatele služeb datového centra (v takovém případě by se naopak vlastník a provozovatel DC musel vypořádat s otázkou nepovolené veřejné podpory). Naopak – cílem projektu by mělo být vybudování datového centra určeného výhradně pro potřeby nekomerčních organizací, zejm. partnerů a jejich příspěvkových nebo jimi zřizovaných organizací a výhledově i pro města a jejich organizace v Ústeckém kraji, případně organizace a orgány státní správy (např. Krajský soud, Policie ČR a další).

I když bude projekt finančně ztrátový, lze přinejmenším v oblasti socio-ekonomických dopadů s vysokou mírou jistoty tvrdit, že tyto (socio-ekonomické) přínosy DC Rondel budou převažovat nad přímými finančními náklady. Sdílené datové centrum určené zejm. pro potřeby veřejné správy a akademického sektoru je nadto v rámci ČR unikátní počín, který si jistě své budoucí „zákazníky“ najde – oblast ICT technologií je neustále se dynamicky významně rozvíjející a s rostoucími náklady na zajištění nebo zvýšení bezpečnosti vlastních technologií budou i další organizace hledat způsob, jak tyto potřeby pokrýt.

S přihlédnutím k unikátnosti tohoto počín lze také očekávat zvýšení prestiže Ústeckého kraje mezi ostatními kraji a výhledově také zvýšení a zkvalitnění služeb pro občany (v závislosti na charakteru organizace využívající služeb DC), a to prostřednictvím podpory vnitřních procesů a zvýšení kybernetické bezpečnosti dané organizace.